

גנזי המלך

94 קובץ שבועי בענייני יהדות מהוצאת **ארבע כנפות**

להזמנת עלונים ולפרסום טל: 03-6762226 מופץ בכל הארץ ב-90,000 עותקים

"ויקחו לי תרומה"

הקב"ה רוצה שנבנה את בית המקדש - מי מוכן?
מתוך הרצאותיו של הרב אמנון יצחק

מיד, היושב לצדה מושיט את ידו ולוקח גם הוא ופל מתוך החבילה... היא אומרת בלבה מבלי להביט אליו; איזה חצוף... מושיט את היד ולוקח... מה זה, הפקרות? לא מבקש, לא שואל רשות, שום דבר, סתם כך לוקח, חצוף שכמותו. הפחד החל מכרסם בקרבה...

עוברת דקה והיא לוקחת עוד ופל בהססנות מה.. והחצוף שוב מושיט את היד ולוקח עוד ופל מבלי להוציא מלה... מה היא תעשה עתה?... אם היא תצחק, אולי גס רוח זה, חס ושלום, יעשה לה נזק? לכן היא ממשיכה להתאפק ולהתנהג בטבעיות כאילו הכל בסדר.. וכך זה ממשיך.. הוא לוקח ופל והיא לוקחת ופל, היא לוקחת עוד אחד וגם הוא...כמעט סיימו לאכול את כל החבילה.. והנה נשאר רק ופל אחד. עכשיו היא חושבת מה הוא יעשה? והנה זה בא.. הוא מושיט את היד, שובר חצי ופל ואוכל... ברקע נשמעת קריאתו של קפטין המטוס להדק את החגורות לקראת נחיתה. הלב שלה מגביר קצב פעימותיו מרוב התרגשות, נחיתה מוצלחת והיא יוצאת במהירות מהמטוס. עוברת את המכס, רצה למונית הראשונה, נכנסת ואומרת לנהג: סע, סע, סע! לאן? שואל הנהג הנדהם. לא חשוב לאן, רק סע. הנהג נוסע במהירות והיא מסתכלת לאחור כל הזמן לוודא שההוא לא רודף אחריה, היא כבר הרגישה שזה ה"דיבוק" שלה האיש הזה.

בהתחלה היא לא התייחסה לזה בפחד. והנה, נכנסים למטוס, המטוס חציו ריק, היא יושבת במקומה והבן אדם הזה בא ומתישב לידה מבלי לבדוק את הכרטיס אשר בידו, כעת היא קצת מתחילה לפחד, אבל מה תעשה? היא תגיד לו לקום...? עוד היא מהססת מה לעשות והנה הם ממריאים. לאחר ברכת הדרך כשניתן להתיר את חגורות המושב, לוקחת

בתחילת הפרשה נאמר: "ויקחו לי תרומה מאת כל איש אשר ידבנו לבו תקחו את תרומתי". יש החושבים שעושים טובה לקב"ה או לבני האדם אם עושים איזה חסד או צדקה ומגיע להם יישר כח. ולמרות שהמשנה אמרה: 'תן לו משלו, שאפה ושלף שלו' (אבות ג משנה ז) וכן; "כפי ממך הפל ומידך נתנו לך" (דברי הימים א פרק ט). אבל אנחנו התרגלנו אחרת...

הכתוב אומר: "ויקחו לי תרומה" ושואלים המפרשים, מה זה הלשון; "ויקחו לי תרומה"? צריך לומר; ויתנו לי תרומה?

ספור ששמעתי מפיו של הרב אליהו טהרני, ראש ישיבת 'ברכת יוסף' בבני ברק מתרץ שאלה זו: מעשה בבחורה שהחליטה לצאת פעם ראשונה בחייה לבקור משפחתי בצרפת. היא אף פעם לא יצאה לחו"ל ואינה יודעת כיצד מתנהגים שם, היא לא מכירה את סדרי המטוס והעליה אליו. פשוט, לא יודעת כלום. היא היתה מאד מבולבלת ונרגשת לפני הטיסה וברגעים האחרונים לפני עלייתה למטוס, היא נזכרה שהטיסה תארך 5 שעות ולא רצתה לסמוך על האוכל "הכשר" במטוס, רצה מיד לקיוסק הקרוב ובקשה לקנות ופלים בהשגחת בר"ץ מהדריין. לפתע, היא מרגישה שאדם מזור מביט עליה ומהלך לידה לכל מקום שהיא פונה, היא עומדת, גם הוא עומד.

הנוסעת המפוחדת את חבילת הופלים ומוציאה ופל אחד, מברכת 'בורא מיני מזונות' ואוכלת.

אדר

'בְּאֶחָד בְּאֶדָר מְשַׁמְעִין עַל הַשְּׁקָלִים'

בזכות הבאת השקלים נצלו ישראל מגזירות המן, מדוע?

'בְּאֶחָד בְּאֶדָר מְשַׁמְעִין עַל הַשְּׁקָלִים' (משנה שקלים א א), הלא את השקלים צריכים להביא עד ר"ח ניסן?

אלא הקב"ה הקדים רפואה למכה, כמובא בגמרא: **'אמר רבא: אחר שברא הקב"ה רפואה למכה, דאמר ר"ל: אין הקב"ה מכה את ישראל אא"כ בורא להם רפואה תחילה..'** אמר ריש לקיש: **"גלוי וידוע לפני מי שאמר והיה העולם שעתיד המן לשקול שקלים על ישראל, לפיכך הקדים שקליהן לשקליו"**. גלוי וידוע לפניו יתברך, שהמן ישקול עשרת אלפים ככר כסף, הקדים ד' את שקליהם של ישראל לשקלים של המן (מגילה יג). כלומר שזכות זו של הבאת השקלים עמדה להם לישראל להנצל מגזירתו של המן - והמן עצמו נתלה.

במותו של המן מתקיימת מחיית עמלק ועל ידי כך נהיה שמו של ד' שלם וכפי שכתוב ברש"י (שמות יז טז) **'נשבע הקב"ה שאין שמו שלם ואין כסאו שלם עד שימחה שמו של עמלק כולו וכשימחה שמו יהי השם שלם והכסא שלם'**.

לכן אומר ד' **'וַיִּקְחוּ לִי - לִי - לְשִׁמִּי'** (רש"י שמות כה ב), כדי ששמי יהיה שלם. וכיצד? ע"י נתינת השקלים למשכן שתקדם לשקלים שהמן עתיד לשקול, אשר ע"י כך תבוא כליה על המן ובכך תתקם מחיית עמלק. ■

"בְּצִלוֹ חֲמֹדְתִי וַיִּשְׁכַּתִּי", שהוא כ"צל" שלנו. **"ד' צִלָּה"**.

"וַעֲשׂוּ אֲרוֹן עֲצֵי שִׁטִּים אֲמֹתַיִם וְחֲצִי אָרְכוֹ..." (שמות כה י')

הגר"א אומר: שמכאן לומדים **'שכל המוסיף גורע'** (רבי חזקיה בסנהדרין כ"ט.). מפרש רש"י: **"אֲמֹתַיִם" - 'דל אלף' מהכא, קרי ביה (מתים) הוי שתי מאות' כלומר, שבלי ה- 'א' של "אֲמֹתַיִם" היינו קוראים**

"מתיים", דהיינו: **'מאתים'** (שהרי הא' של **'מאתים'** נחה ואין מבטאים אותה). ובאופן אחר אפשר לפרש: אם היו מסירים את הו' של **"וְחֲצִי"** היה כתוב **"אֲמֹתַיִם חֲצִי אָרְכוֹ"**, כלומר אורכו ארבע ונמצא שכל המוסיף גורע.

אומרת הגמרא (יומא עב:): הארון מרמז על תלמיד חכם (ד' יוחנן רמי; **"וַעֲשִׂיתָ לָהּ אֲרוֹן עֵץ"** וכתוב: **"וַעֲשׂוּ אֲרוֹן עֲצֵי שִׁטִּים"** מכאן לתלמיד חכם) והשלחן מרמז על מלכות (של שלחן זכה דוד ונטלו').

לכן מידות הארון לא היו אמות שלמות אלא שבורות, לרמז שת"ח צריך להיות בעל לב נשבר (בעל הטורים). אבל האמות של השלחן היו שלמות, כי הנהגת המלכות היא מתוך גדולה, ה'מלך שמחל על כבודו - אין כבודו מחול' (סנהדרין י"ט:).

פעם היה רב בקהילה גדול בתורה, שהיה נמוך קומה. כשמת מינו תחתיו רב שהיה גבה קומה, אך נמוך מבחינה תורנית.

כשנכנס לבית הכנסת והתישב במקומו של הרב הקודם, אמר לגבאי שהשלחן נמוך מדי.

ענה הגבאי: שהבעיה אינה כלל בשלחן, אלא הכסא הוא שגבוה מדי!... ■

מְקַדֵּשׁ וְשִׁכְנַתִּי בְּתוֹכְכֶם שתהיו קדושים ותהיו ראויים להשראת שכינתי בתוכם ואז גם המקדש יהיה קדוש. כלומר **"וְכֵן תַּעֲשׂוּ"**, שתהיו קדושים ובאותה מידה יתקדש המשכן.

כעין זה מסביר בעל 'נעם המצות' את הפסוק: **"ד' צִלָּה עַל יַד יְמִינָהּ"** (תהילים קכא ו), לצלו של האדם אין כח עצמי, כל פעולותיו ותנועותיו היא כפי תנועת גופו של האדם. **"ד' צִלָּה עַל יַד יְמִינָהּ"**, לפי ההתנהגות שלך - כך ד' מתנהג אתך. וכן הדבר בהנהגה כלפי כלל ישראל.

לפי זה מוסבר הענין המובא בגמרא (שבת פ"ח.): **'אמר רבי חמא ברבי חנינא: "מאי דכתיב: "כְּתֻבָּה בְּעֵצֵי הַיַּעַר בֵּן דֹּדֵי בֵּין הַבָּנִים בְּצִלוֹ חֲמֹדְתִי וַיִּשְׁכַּתִּי..." (שיה"ש ב ג) למה נמשלו ישראל לתפוח? לומר לך מה תפוח זה פריו קודם לעליו, אף ישראל הקדימו נעשה לנשמע.'**

מסביר רש"י: **'פריו קודם לעליו, כך דרכו וחלוק משאר אילנות. הנטת פירותיו קודם לעליו.'**

שואלים תוספות: **ר' תימה שמביא קרא (= הפסוק): "כְּתֻבָּה בְּעֵצֵי הַיַּעַר" והרי בפסוק זה לא נמשלו ישראל לתפוח הקב"ה כדכתיב: "בֵּן דֹּדֵי בֵּין הַבָּנִים"?**

אומר 'נעם המצוות': אמנם פסוק זה בשיר השירים מדבר על ד', אך כל מה שנאמר על ד' על כרחך קיים גם בישראל, שהרי כאמור **"ד' צִלָּה עַל יַד יְמִינָהּ"**. אין לנו בו שום תפיסה והשגה כלל, אלא שהנהגתו ומידותיו הן כצל ובבואה שלנו. ולכן אם נאמר עליו - על **"דודי"** - **"כְּתֻבָּה בְּעֵצֵי הַיַּעַר"**, על כרחך שכך הדבר אף **"בֵּין הַבָּנִים"**. וכל כך למה? כי

משל

"וְזָרַח הַשֶּׁמֶשׁ וַבָּא הַשֶּׁמֶשׁ"

כיצד מתישב מאמר חז"ל שאין צדיק נפטר מן העולם עד שלא נברא צדיק כמותו - עם ירידת הדורות? ע"פ הגר"י חרד זצ"ל מתוך 'שם יוסף'

שמא תאמר שהם היו בכחינת "בריאים" ואילו אנו חשבים כ"חולים", פחותי כשרונות ונשמות נמוכות? לא! שהרי הגמרא מעידה: **ש'אין צדיק נפטר מן העולם עד שנברא צדיק כמותו**. אלא כולנו בכחינת "בריאים". והעולם הוא כמקום סגיר, קור וכפור שולטים בו והתורה נמשלה לאש: **"הָלוֹא כֹה דְבָרֵי פְּאֹשׁ"** (ירמיה כג כט) ובאש נתנה. לפיכך, ככל שהדורות היו קרובים יותר למתן תורה, היו קרובים יותר למקור האש והרגישו בחמה ובשלהבתה של תורה, באורה ובזהרה, התחממו יותר בשפע קדושתה. הם נודדו כו כשהתורה ועיניהם האירו. אבל ככל שהדורות מתרחקים, אפף אותם הקור, מקיף אותם החשך. מתמעטת חכמת התורה ומתרבות החכמות החצוניות... ■

חולה. אבל אם השנים יושבים ביום חורף קר, אחד יושב סמוך לתנור וחם לו והשני יושב במרחק ומצטמרר מהקור, הרי לא נאמר שהאחד בריא והשני חולה, אלא ששניהם בריאים, אלא שאחד קרוב למקור החום ואילו חברו חשוף לפגעי מזג האוויר הסגרירי.

זו גם התשובה לשאלה שנשאלה. בפועל רואים אנו שדורות ראשונים השיגו יותר לאין ערוך. הם ראו מחזות נבואה ושמעו בת קול, אבל בימינו נסתם כל חזון. ובאשר לחכמה: **'אמר ר' יוחנן: 'לבן של ראשונים כפתחו של אולם ושל אחרונים כפתחו של היכל ואנו - כמלא נקב מחט סידקית'** (ערובין נג. עיין שם) קשים לשמוע ונוחים לאבד.

שאל הגאון רבי יוסף חרד זצ"ל מג'רבא: הלא חז"ל דרשו על הפסוק: **"וְזָרַח הַשֶּׁמֶשׁ וַבָּא הַשֶּׁמֶשׁ"** (קהלת א ה), **'אמר ר' חייא בר אבא אמר ר' יוחנן: 'אין צדיק נפטר מן העולם עד שנברא צדיק כמותו'** (יומא לח.). אם כן כיצד יתכן שבין דורות ראשונים לדורות אחרונים רב המרחק; ראשונים כמלאכים ואנו כבני אדם ובלשון הגמרא: **'אמר ר' זירא אמר רבא בר זימונא: 'אם ראשונים בני מלאכים אנו בני אנשים'** (שבת קיב:). ואין כח האמוראים ככח התנאים שלפניהם ואין בגאונים כח לחלוק על האמוראים?

ותרץ במשל: אם שני אנשים יושבים ביום קיץ, לאחד חם ואילו חברו מתעטף ומתכסה, אות הוא, שהראשון בריא וחברו

מוסר

"וַעֲשׂוּ לִי מִקְדָּשׁ וְשִׁכַנְתִּי בְּתוֹכְכֶם"

'החפץ חיים': אין הקב"ה בא בטרוניא עם בריותיו וכל אחד מהם מחויב לעשות רק מה שבכחו

מדברי חז"ל אלו, אנו רואים, כי אין הקב"ה בא בטרוניא עם בריותיו וכל אחד מהם מחויב לעשות רק מה שיש בכחו. וכן אמר החכם מכל אדם: **"כל אשר תמצא ידך לעשות בכחה עשה"** (קהלת ט י), היינו לפי כחך ולא יותר.

אנו צריכים לעשות רק את המוטל עלינו. 'פתחו לי פתח כמחט של סדקית ואני אפתח לכם פתח כפתחו של אולם'.

כל אחד מחויב לקבוע לו זמן ללמוד התורה כפי יכלתו, מי במשניות, מי בגמרא ומי בהלכה. וכן הדין בנתינת צדקה ללומדי תורה, צריך כל אחד להתחזק ולתת לפי ערכו ואין העשיר יכול להפטר במנחת עני כמאמר רז"ל (פסחים קיח:). **'עשיר בשורו.. עני בשיו'**. ועשיר שהביא קרבן עני - לא יצא ידי חובתו. ולא עוד; אלא שהביא חולין לעזרה. (הח"ח עה"ת פר' תרומה) ■

שנאמר: **"אֵחָ לֹא פָדָה יַפְדֶּה אִישׁ.. וַיִּקַּר פְּדִיּוֹן נַפְשָׁם"** (תהלים מט ח-ט). אמר לו

הקב"ה: לא כשם שאתה סבור, אלא: **"זֶה יִתְנוּ.. מַחְצִית הַשֶּׁקֶל בַּשֶּׁקֶל הַקֹּדֶשׁ"** (שמות ל יג) ע"כ.

נאמר בפסיקתא (רבתי פרשה יב): כשעה שאמר הקב"ה למשה; **"וַעֲשׂוּ לִי מִקְדָּשׁ"** (שמות כה ח), נזרעו משה ואמר: "איך יכול לעשות האדם בית להקב"ה? והלא כתיב: **"הִנֵּה הַשָּׁמַיִם וְשָׁמַי הַשָּׁמַיִם לֹא יִכַלְכְּלוּךָ"**! (מלכים א פרק ח כז). אמר לו הקב"ה למשה: **"לֹא לִפִּי אֲנִי מִבְּקֶשׁ, אֲלֵא לִפִּי כַחַם: עֲשֵׂרִים קֶרֶשׁ בְּצִפּוֹן וְעֲשֵׂרִים בְּדֵרוֹם וְשִׁמוֹנָה בְּמַעֲרָב"**.

ובשעה שאמר: **"אֵת קֶרְבָּנֵי לְהִמְי"** (במדבר כח ב) אמר משה: אם מכניס אני כל החיות שבעולם יש בהן העלאה אחת? או בכל העצים שבעולם יש בהן הבערה אחת? אמר לו הקב"ה: לא כשם שאתה סבור, אלא: **"אֵת הַכֶּבֶשׂ הָאֶחָד תַּעֲשֶׂה בַּקָּר"** (שמות כט ט).

ובשעה שאמר: **"וַנִּתְּנוּ אִישׁ כֶּפֶר נַפְשׁוֹ"** אמר משה: "מי יוכל ליתן פדיון נפשו?

בדרך לפסגה

עם הרב

אמנון יצחק

שליט"א

ביום ראשון י"ב באדר 12/03/06

השערים יפתחו ב-19:30 תחילת התוכנית ב-20:00

ירושלים

בניני האומה

דמי כניסה
25 ש"ח

כל
הקודם
זוכה!!!

ניתן להשיג כרטיסים ב'רז-קול' רח' בר-אילן 21 ירושלים
בין השעות 11:00 ל-20:00 לרכישת כרטיסים טל' 02-5389938

ההרצאות מאובטחות

כל הזכויות שמורות לארגון "שופר"

WWW.SHOFAR.NET

ביתר עלית: 02-5807164

0545-891815

בית שמש: 02-9918770

052-3770024

גילה: 02-6761972

050-8755828

קטמון: 02-6782881

סנהדריה: 02-5327247

שמואל הנביא-

בר אילן: 02-5389938

מקור ברוך: 054-4381467

רמות: 02-5870831

גאולה: 02-5255751

רכס שועפט: 054-2229071

02-5712842

רשימה מורחבת של מוקדי מכירת כרטיסים ברחבי הארץ תפורסם בגליון הקרוב של "ארבע כנפות"

"ויקחו לי תרומה"

הכסף שניתן לנו נועד לקדש שם שמים

הרה"ג שלמה ליונשטיין
מיוחד ל'גנזי המלך'

"דבר אל בני ישראל ויקחו לי תרומה.." (שמות כה ב)

אומר רש"י: "ויקחו לי תרומה" - לי - לשמי. ד' רוצה שיזכרו אותו ויעשו את המעשים בשבילו. ומדוע? כיון שרוב האנשים שבאים לעולם, שוכחים את העיקר: קדוש שם שמים ופרסום שם ד' בעולם - 'ברוך הוא א-לקינו שבְּרָאנו לְכָבוֹדוֹ' (מתוך התפלה).

וזהו שאומרת התורה: "ויקחו לי" - לשמי. הכסף שיש לך נועד לפרסם את שם ד' יתברך. ועל כך אומרת הגמרא (עירובין נ"ד): "א"ל שמואל לרב יהודה: "שיננא חטוף ואכול חטוף ואישתי (ושתה) דעלמא דאזלינן מינה כהלולא דמי".

העולם הזה דומה לחתונה: כמו שבחתונה יש אנשים ששוכחים את העיקר, שהוא לשמח חתן וכלה ובמקום זאת באים לאכול ולשתות, כך גם בעולם הזה, האנשים שוכחים שמטרתם היא 'ברוך א-לקינו שבְּרָאנו לְכָבוֹדוֹ'.

"..מאת כל איש אשר ידבנו לבו תקחו את תרומתי" (כה ב)

נאמר על בלעם: "וַיֵּרָא אֶת יִשְׂרָאֵל שָׁכֵן לְשִׁבְטֵי" (במדבר כד ב). ומפרש רש"י: "שאינ פתחיהם מכוונין זה כנגד זה".

בפשטות הכונה שבלעם ראה שאין הם מביטים האחד לחצר שכנו. אין היזק ראייה. ו'הייטב לב' אומר, על דרך הדרוש, שכאשר מבקשים מאדם לתת צדקה, מיד הוא שואל: "כמה נתן ראובן? וכמה שמעון?" ולפי זה מחליט כמה לתת. נתינה זו אינה לשם שמים, אלא רק בשביל הסביבה... שלא יראה קמצן בעיני הסובבים אותו. וכאשר בלעם ראה

'שאינ פתחיהם מכוונין זה כנגד זה' והם נותנים צדקה מבלי להסתכל ימינה ושמאלה, אמר: "מה טבו אהליה יעקב משכנתיה ישראל" (במדבר כד ה). רק כך ניתן לבנות בתי כנסת ובתי מדרש. רק כאשר נותן האדם את נדבת הלב שלו ולא נדבה חצונית שאינה נובעת ממניעים אמיתיים.

בפסוק ב' כתוב: "תקחו את תרומתי" משמע שהתרומה שייכת לד' ולאחר מכן (פס' ג') כתוב: "וְזֹאת הַתְּרוּמָה אֲשֶׁר תִּקְחוּ מֵאִתְּכֶם" (שמ' כה ג).

אם כן, של מי התרומה? של ד', או של העם?!

מפרש רש"י: "תקחו את תרומתי" - 'אמרו רבותינו ג' תרומות אמורות כאן: אחת תרומת "בְּקַע לְגִלְגָּלַת" (שמות לח כו) שנעשו מהם האדנים כמו שמפורש ב'אלה פקודי'. ואחת 'תרומת המזבח' בקע לגולגולת לקופות, לקנות מהן קרבנות צבור. ואחת 'תרומת המשכן' נדבת כל אחד ואחד.

בשתי התרומות הראשונות, הדל לא המעיט והעשיר לא הרבה. ואילו בתרומה השלישית, למשכן, כל אחד נתן כפי רצונו. לכן אומרת התורה "תקחו את תרומתי", דהיינו תרומתו של ד', כלומר תרומת "מחצית השקל" (שמות לח כו) אותה חייב כל אחד לתת ללא קשר לנדבת לבו ורצונו. אך לגבי נדבת המשכן - "וְזֹאת הַתְּרוּמָה אֲשֶׁר תִּקְחוּ מֵאִתְּכֶם", כאן מפורטים י"ג סוגים שונים: "וְזֹאת הַתְּרוּמָה.. תקחו מאתם זהב ונָסֶף ונְחֹשֶׁת: וּתְכַלֶּת וַאֲרָגְמָן וְתוֹלַעַת שָׁנִי וְשֵׁשׁ וְעִזִּים: וְעֹרֹת אֵילִם מְאֻדָּמִים וְעֹרֹת תַּחֲשִׁים וְעִצֵּי שִׁטִּים: שָׁמֶן לְמֵאֹד בְּשָׂמִים לְשִׁמֵן הַמִּשְׁחָה וְלִקְטֹרֶת הַסַּמִּים: אֲבִנֵי שֹׁהַם וְאֲבִנֵי מְלֵאִים לְאֹפֶד וְלַחֹשֶׁן" (שמות כה ג - ז). תרומה זו תלויה בנדבת הלב וברצונו של כל אחד.

זה יסוד ההבדל בין סוגי התרומות. השתים הראשונות בהן ד' קבע את שעור

התרומה, ללא קשר לתרומת הלב, לכן זו 'תרומתי'. לעומת זאת, התרומה השלישית נובעת מנדבת לבו של האדם, לכן זו התרומה אשר "תקחו מאתם".

"ועשו.. מקדש ושכנתי בתוכם" (כה ח)

אומר המדרש: בשעה שאמר ד' לישראל "ועשו לי מקדש" - שאני משרה שכינתי ביניכם, אמרו מלאכי השרת לפני ד': "ארץ ישראל נתת להם, תורה נתת להם". אמר להם ד': "הרי נתתי להם דינים". תשובת ד' למלאכים צריכה ביאור, איזו תשובה יש כאן לדבריהם? אומר הפניני קדם: מדוע ד' נתן לישראל את ארץ ישראל? מדין 'בר מצר', שהארץ קרובה למצרים. (דין בר מצר: אדם המוכר בית או שדה, זכות קדימה לשכן הקרוב).

אם כך, טענו המלאכים לפני ד', מאותו דין של 'בר מצר' יש לנו זכות ראשונים לקבל את התורה, שהרי כתוב: "תִּנְהַג הוֹדָף עַל הַשָּׁמַיִם" (תהילים ח', ב') ואנו, המלאכים, כבר נמצאים כאן! ענה להם ד': "הרי נתתי להם דינים".

ואמרו חז"ל (שבת י'): "כל דיין שדן דין אמת לאמיתו אפילו שעה אחת, מעלה עליו הכתוב; כאילו נעשה שותף להקדוש ברוך הוא בדין במעשה בראשית". והרי מעמדו של שותף הוא בכיר יותר מטענת דין 'בר מצר'...

"ככל אשר אני מראה אותך את תבנית המשכן.. וכן תעשו" (שמות כה ט)

לאחר שבפסוק הקודם כתוב: "ועשו לי מקדש..", לשם מה שב הפסוק ואומר: "וכן תעשו"?

מסבירים המפרשים: שד' מבקש לא לעשות לו בתים מאבנים, אלא "ועשו..

יעמדו על הברכה

להקדשה ולפרסום

ניתן להתקשר:

03-6740801

להצלחה, פרנסה טובה
וזיווג הגון
בעילום שם

להצלחה ויראת שמים
אוריה, הודיה ושילת בנות חפציבה

לזרע בר קיימא
נתנאלה בת פנינה

לזרע בר קיימא
שלום בן מזל
חפציבה בת חנה

לזיווג הגון
רוני בן סימה

להצלחה, חזרה בתשובה
ופרנסה טובה
עמרם בן מזל
חיים בן מזל

לזיווג הגון
חני בת סימה

להצלחת הרב אמנון יצחק
וארגון שופר

לחזרה בתשובה
עמרם בן חנה

לזיווג הגון
אילנית בת אסתר

להצלחת משפחת כהן

לזיווג הגון
ישראל ואשר בני פנינה

לעילוי נשמת
אורי בת אילנית

משנכנס אדר מרבין בשמחה

נוכח שכולו עונג ושמחה
הנכם מוזמנים ליום ולישמונה באיורה
נפלאה, בנופש חיזוק וגיבוש

במלון "יפה נוף" בעירד *** כעירד

בס"ד בשבת שלפני מורים, מיום חמישי ט'
באדר 9/3/06 עד מוצאי ש"א באדר 11/3/06

פתשיתפתש
הדרשן המפורסם מוכה הרבנים שלום בית
וחינוך ילדים
הרה"ג **אבנר קוואס** שליט"א
הרה"ג **זמיר כהן** שליט"א
הרה"ג **אורי יצחק** שליט"א אח של הרב אמנון יצחק
ר' **צחי קנין** הי"ד
וכן כתבת הפתעה פייסן ירושלמי נעים זמירות
אורות של אמת
מופע אור קולי בהמחשת מולטימדיה ע"ג מסך ענק
ילדכם יהנו במלון מצות שמרטפיות
מדריכים/פעילויות מגוונות במהלך השבת

לילדים
מופע מיוחד של להטוטי אש מופע שנכנס בספר
השיאים
זוד החוקי
כרטיס וממתקים והרבה הפתעות

לפרטים והרשמה: 054-4740984 050-3676353
עמותת "מקדשי שמך"

ס"ת תפילין מזוזות יישוב קודש

למכירה ספרי תורה אשכנזים וספרדים
כשרים ומבודדים במחירים מפתיעים

- ✓ כל הגדלים, מוכנים, ולפי הזמנה
- ✓ עורות (קלפים) שלילים בלבד
- ✓ המחודדים ביותר
- ✓ נכתבו ע"י סופרים מוסמכים וירא שמים
- ✓ 2 הגהות ע"י מגיחים מוסמכים ו-2 הגהות מחשב
- ✓ חידוש עולמי: אחריות ללא הנבלת זמן!!!
- ✓ לרבינים וגבאי בתי כנסת יעוץ שמאות ובדיקה ללא תשלום
- ✓ מחלוקה לתיקון ושיפור ספרים ישנים באחריות
- ✓ בהמלצת ובהשגחת הרה"צ הגאון הרב יוסף פלגני שליט"א
- ✓ מויז וראש ישיבת וראש כולל "עטרת מרדכי"
- ✓ ומחבר שו"ת "חמדת יוסף" היה ועוד.
- ✓ ההמלצה תישלח לכל מי שיחפץ

טל. 057-3170313

מתחברים...

עם הרב

אמנון יצחק שליט"א

ביום רביעי 08/03/06
השערים יפתחו ב-19:30 תחילת התוכנית ב-20:30

ביום ראשון 05/03/06
השערים יפתחו ב-19:30 תחילת התוכנית ב-20:30

מתנ"ס יגאל אלון

כניסה
15 ש"ח

צפת

הערב לרפואת
רוישל בת חנה
וחנה בת יהודית
ומיכל מירה בת צביה

הערב להצלחת קטרינג' מעדני מלך' 04-6827922

בית ברבור

תל אביב

כניסה
10 ש"ח

הערב לרפואת
אמיר מנשה בן מזל טוב
ומיכל מרים בת צביה
ולע"נ סלטנאה בת חנום
ושרה סטרנה בת
מסעודה חנה

דרך ההגנה 135

ההרצאות מאובטחות

© כל הזכויות שמורות לארגון "שופר"

WWW.SHOFAR.NET

שירותי כח אדם וסיעוד

ברישיון משרד העבודה והרווחה

- עובדים זרים מכל העולם
- טיפול בקשישים, מוגבלים ונכים במסגרת חוק הסיעוד של ביטוח לאומי
- מטפלים למשך 24 שעות - אפשרי ללא לינה • מענה מידי לכל פניה

050-8779779 רח' הרצל 96 רחובות, מיקוד: 76548 raz2004@bezeqint.net 08-9356686 נ"ד: 08-704-704-204 פקס: 08-9356686

שו"ת חברותא

'גנזי המלך' מציג שאלות מעשיות שיש להן מענה בדפים הנלמדים במסגרת 'הדף היומי', עם ביאור 'חברותא'. למותר לציין שאין לסמוך על הנאמר בו לפסיקת הלכה.

תפילה בבית כנסת גם ללא צבור

אימתי 'עת רצון'

בברכות (דף ה.): 'אמר רבי יוחנן משום רבי שמעון בן יוחאי: "מאי דכתיב: **"וְאֵנִי תְּפִלַּתִּי לְךָ ד' עַת רְצוֹן"** (תהלים סט יד) אימתי "עת רצון"? בשעה שהצבור מתפללין.
הרי"ף והרא"ש גורסים בגמ' גירסא שונה: 'אמר רבי יוחנן משום רבי יוסי בן זמרא, אין תפילתו של אדם נשמעת אלא בבית הכנסת שנאמר: **"וְאֵנִי תְּפִלַּתִּי לְךָ ד' עַת רְצוֹן"** אימתי "עת רצון"? בשעה שהצבור מתפללין.'

מחלוקת הטור ורבינו יונה

כתב הטור (שם): 'לא יתפלל אדם אלא בבית הכנסת עם הצבור, דאמר רבי יוחנן: "אין תפילתו של אדם נשמעת אלא בבית הכנסת" פירוש: עם הצבור.'
והרי"ף ורבינו יונה (ד. מדפי הרי"ף ד"ה אימתי) כתב בשם הגאונים שאפילו כשאין הצבור מתפללין יש לו לאדם להתפלל בבית הכנסת, מפני שהוא קבוע ומיוחד לתפילת צבור. נמצינו למדים שלדעת 'הטור' אין מעלה בתפילה בבית הכנסת ללא מנין והוא כמשמעות התוספות הנ"ל. אך לדעת 'רבינו יונה' יש מעלה בתפילה בבית הכנסת אפילו ללא מנין והוא כמשמעות לשון רש"י לפי פשוטו הנ"ל.

פירוש בעל אור החמה

שמענו מהגאון בעל 'אור החמה' שליט"א: שכונת דברי רש"י שאפילו לבית הכנסת לחוד ללא מנין יש לטרוח כדי הליכת ארבעה מילין, שהמכוון הוא על ההולך בדרך, שאין יכול לכוון דעתו כהוגן ולכן יש עליו לטרוח עד כדי הליכת ארבעה מילין, על מנת להתפלל בבית הכנסת, כדי שדעתו תהא מיושבת בתפילתו. ולפי דבריו נמצא שאין להוכיח מדברי רש"י שיש מעלה בתפילה בבית הכנסת ללא מנין, שלא נאמר 'דין טירחא', אלא על ההולך בדרך, שאינו יכול לכוון דעתו בתפילתו כראוי. ■

מביא פירוש רש"י שהכונה לענין להתפלל בעשרה וכן הוא בטור (או"ח סי' צ') שכתב: **'גרסינן בפסחים - לתפלה ארבעה מילין - והני מילין; לפניו, אבל לאחריו; עד מיל חזור - טפי לא.'** (ממשיך הטור)
ופירש רש"י לתפלה 'להתפלל בעשרה' שאם הוא הולך בדרך והגיע לעיר ורוצה ללון בה, אם לפניו - עד ארבעה מילין מקום שמתפללין בעשרה

מערכת 'חברותא' מיוחד ל'גנזי המלך'

מסכת פסחים דף מו.

שאלה: רצוני לברר, האם יש מעלה בתפילה בבית הכנסת גם ללא תפלה בצבור?

תשובה: בדף מו.: 'א"ר אבהו אמר רבי שמעון בן לקיש.. ולתפלה.. ארבעה מילין' ופירש רש"י: 'אם מהלך אדם בדרך ובא עת ללון ולהתפלל (תפילת ערבית), אם יש בית הכנסת לפניו ברחוק 'ארבעה מילין', הולך ומתפלל שם ולן שם'.
ובהמשך: 'אמר רבי יוסי ברבי חנינא: "לא שנו אלא לפניו, אבל לאחריו אפילו מיל אינו חוזר"'

ואמר רב אחא שמכאן נלמד שפחות ממיל יש לחזור אפילו לאחריו (וכל זה כשנצרך למהר עד 'ארבעה מילין' כדי להשתתף בתפילה בצבור, אבל לחזור לאחריו אינו צריך אלא פחות מכדי הילוך מיל, שהוא זמן הליכת שמונה עשרה דקות אם הוא הולך ברגליו, או זמן נסיעת שמונה עשרה דקות, אם הוא נוסע ברכב).

לשון רש"י

מלשון רש"י שכתב: 'אם יש בית הכנסת לפניו', משמע שחובת ההליכה עד 'ארבעה מילין', הוא מצד מעלת התפילה בבית הכנסת ולכאורה ניתן לומר שאף על פי שלא יהיו עשרה מתפללים בבית הכנסת, שלא תהא לו מעלת תפילה בצבור, מכל מקום עליו לטרוח כדי להתפלל בבית הכנסת. וכן הוא לשון רש"י בחולין (קכב: ד"ה ולתפלה) שכתב: 'המהלך בדרך וגמר בלבו ורוצה ללון מבעוד יום, אם יש בית הכנסת לפניו עד ארבעת מילין, יטריח וילך שם כדי שיתפלל'.

פירוש רש"י לפי הראשונים

התוספות בחולין (שם ד"ה לגבל)

החלוק בין הפירושים

נמצא אם כן שלפי המתבאר מלשון רש"י כפשוטו, יש לטרוח כשעור הליכת 'ארבעה מילין' כדי להתפלל בבית הכנסת למרות שאין שם מנין ולהבנת 'התוספות' ו'הטור' בדברי רש"י אין צריך לטרוח כי אם עבור תפלה בצבור, אבל לתפילה בבית הכנסת לחוד ללא מנין אין חיוב לטרוח כל כך ומשמע שאין מעלה בתפילה בבית הכנסת ללא מנין.

"ויקחו לי תרומה"

»»» המשך מעמ' 1

הטקסי נוסע, ימינה ושמאלה ללא הבחנה כדי להתרחק מן הסכנה עד שברור לה שלא נשקפת לה יותר סכנה, היא מבקשת להגיע לכתובת של משפחתה. סוף סוף מגיעה למחוז הפצה והיא נושמת לרווחה. כשהיא פותחת את הארנק לשלם, מה היא רואה? חבילה ופלים!!

מה התברר??? הרי היא חשבה שהיא אכלה את הפלים שלה? אך מסתבר שלכל אורך הטיסה היא אכלה את הפלים שלו. ומה היא חשבה עליו? - איזה חוצפן, גנב, איך הוא אוכל את הפלים שלי...? ההסבר: כשעמדו בקיוסק אחד ליד השני, היא קנתה חבילת פלים אחת והכניסה לארנק, מבלי לשים לב ואז לקחה גם את זאת שהיתה שלו והלכה לדרכה. אך הוא לא ויתר על פולותיו אך היה לארג' וחלק עמה אותן חצי חצי.

כך בדיוק ב"ויקחו לי תרומה". הקב"ה, כביכול, אומר: אתם חושבים שאתם נותנים לי תרומה לבנות את המשכן? הרי "לי הפסוף ולי הזהב נאם ד". "ויקחו לי תרומה" אתם לא נותנים לי תרומה? אתם לוקחים תמיד ממני ונותנים לי משלי. אנחנו לא נותנים - רק לוקחים. גם הנתינה שלנו והתרומה שלנו, זה לקיחה מאתו יתברך. בסוף יתברר לנו - שהפלים שלו.

והמשנה באבות אומרת: **רבי אלעזר איש ברתותא אומר: "תן לו משלו, שאַתָּה וְשִׁלְךָ שְׁלוֹ" הכל, הכל, הכל, שלו! "ואם לא תתן לו משלו - הוא ישלו"**

קרב הגאולה

לפרשתנו קוראים 'פרשת תרומה'. לשם מה לוקחים את התרומה? - בשביל לבנות את המשכן לשכינה. נניח שעם ישראל העם הקדוש, היה מתבקש היום לבנות את בית המקדש! אתם מתארים לכם איזו התנפלות היתה, איזו בהלה ואיזו ריצה של כל אחד ואחד לתת ראשון בכדי שיזכה שיהיה לו חלק בבית המקדש. ודאי שכלם היו נותנים ממיטב כספם והונם בשביל לחזות סוף סוף במחזה הנהדר הכביר והמרומם הזה כשהוא מתגשם מול

עינינו. סוף כל סוף תקוות של 2000 שנה יתגשמו בן לילה והקב"ה ישרה ברחמיו ובחסדיו את שכנינו בינינו.

דוד המלך ע"ה אומר: **"אֲנֹכִי יוֹשֵׁב בְּבֵית אֲרָזִים וְאֲרוֹן הָאֱלֹהִים יֹשֵׁב בְּתוֹךְ הִרְיָעָה"** (שמואל ב, ז ב). היתכן, זה מתאים? שאנחנו יושבים בוילות, בפנטהאוזים, בקוטג'ים, בבתיים מפוארים והקב"ה אפילו 'יריעות עיזים' אין לו? אין לו מקדש ולא משכן. לכן לפני שנים רבות החלטתי שאני וכל המצטרפים אלי, הולכים בעזה"י להקים את בית המקדש...באמת! כואב לי כמו לכל בית ישראל, שאבא שלנו ממתין כבר אלפים שנה ומחכה מי יהיו הבנים הטובים שלו שיהיו מוכנים לתרום משהו שיהיה לו בית בתוכנו - לטובתנו.

לצערנו עד היום לא קמו מספיק אנשים הלוקחים על עצמם את היוזמה להקים, או לפחות לסייע להקים את בית המקדש. אל תחשדו בי, שאני הולך לבנות אותו מעצים ומקורות ומגרניט פורצלן מלוטש. לא זו כונתי. אלא כיצד? ידוע שאין בית המקדש השלישי והאחרון קם אלא על ידי תשובה; 'אמר ר' אלעזר: **"אין ישראל נגאלין אלא מתוך... תשובה"** על ידי תשובה, בונים את בית המקדש השלישי.

הקב"ה חפץ ומעונין לקרב את כל בניו. הוא רוצה שכל בניו יזכו ואף אחד לא ישאר רחוק. הקב"ה אינו מעונין שאדם ילמד רק לעצמו וישמור את תורתו בתוכו, אלא יחלקנה ויחזק את חבריו ואת אחיו. הקב"ה רוצה שכל אחד ואחד **"יגדיל תורה ויאדיר"** (ישעיה מב כא) ויזכה גם את האחרים.

עלינו ללמוד מהאסון הקשה והנורא בו 24 אלף תלמידיו של ר' עקיבא, כולם, מתו בפרק אחד. תנאים תלמידי חכמים ענקים בתורה, באחד האסונות הגדולים של חרבן התורה בעם ישראל, שהרי אבדן התורה שנגרם במיתתם וההפסד מכל אחד מהם הוא לאין שעור.

'וכולם בפרק אחד מתו, למה? כיון ש'היתה עיניהם צרה אלו באלו'. ומה נותר לר' עקיבא? נותרו לו שבעה תלמידים. 'העמיד שבעה: רבי מאיר ורבי יהודה רבי יוסי ור' שמעון ורבי אלעזר בן שמוע ורבי יוחנן הסנדלר ור' אליעזר

בן יעקב ואית דאמרי ר' יהודה ור' נחמיה ורבי מאיר רבי יוסי ורשב"י ור' חנינא בן חכניאי ורבי יוחנן הסנדלר' אחרי כל האסון הנורא הזה רבי עקיבא לא התייאש. כפי שכל אחד אחד ודאי היה מתייאש. הוא קורא לשבעת תלמידיו ואומר להם: **'בני! הראשונים לא מתו, אלא שהיתה עיניהם צרה אלו לאלו, תנו דעתכם, שלא תעשו כמעשיהם"** ראו מעשיהם של הראשונים ואל תעשו כמעשיהם. אלא מה תעשו? קומו והפיצו תורה בכל א"י. **'עמדו ומלאו כל ארץ ישראל תורה'**. שבעת תלמידי רבי עקיבא הפיצו תורה בכל ארץ ישראל וזוהי כל התורה שיש לנו היום.

שבעה - כן! שבעה הפיצו! ואילו 24 אלף לא עשו כן, לכן הם נפטרו כולם בתקופה קצרה. תנאים קדושים כאלו, תלמידיו של ר' עקיבא שאילו היה חי בדורו של משה היתה ראויה להנתן תורה על ידו, נפטרו כיון שלא הפיצו תורה ברבים כפי היכולת שהיתה להם.

הקב"ה רוצה ודורש מכל יהודי ויהודי רק את המאמץ. כל אחד כפי כחו ומדרגתו ולכל אחד ואחת יש את הכח לפעול, כמה שיותר לקרב יהודים. והדברים אינם קשים לבצוע. כך למשל יכול יהודי שמגיע לדרשה למשוך את חברו ולומר לו **"בא איתי, נלך לשמוע דברי תורה"**. כך גם יהודיה כשרה תגיד לחברתה: **"בואי נלך נשמע דברי שעור תורה"**. כל אחד ואחד יכול לזכות במי שהוא הביא איתו. כל אחד שהשפיע על עוד יהודי זוכה במצוות שלו. וכך אדם יכול לזכות בלי סוף על כל אלה שמביא, מקרב, מחזק וגם על צאצאיהם. כי הקב"ה ברא את עולמו בחסד. כמה שיותר חסדים שאדם יעשה, ככה הקב"ה ישלם לו בכפלי כפלים וביותר מכך. הקב"ה לא מוגבל, אין לפניו מחסור.

ה'יעזור שנוכל יחדיו להשתתף ולתמוך ולהפיץ כמה שיותר דעת בעם לפקוח עינים עורות ועינים צופיות ומיחלות לקלטות שמע וצפיה בכל השפות בכל אתר ואתר והפצת 'גנזי המלך' להרבות תורה ומוסר בישראל ועם ישראל כולו יתאחד מהרה יעשה ויקיים את רצון אבינו שבשמים, כדי שנוזכה לראות בבנין בית מקדשנו והיכל תפארתנו בשמחה במהרה בימינו, אמן. ■